

Kangal Irkı Bir Köpekte Oral Fibrosarkom Olgusu

Gültekin ATALAN¹
Ayhan ATASEVER²
Ünal YAVUZ³
Vehbi GÜNEŞ⁴
Ali Cesur ONMAZ⁴

¹Erciyes Üniversitesi,
Veteriner Fakültesi,
Cerrahi Anabilim Dalı,
Kayseri, TÜRKİYE

²Erciyes Üniversitesi,
Veteriner Fakültesi,
Patoloji Anabilim Dalı,
Kayseri, TÜRKİYE

³JAKEM Komutanlığı,
Hayvan Hastanesi,
Nevşehir, TÜRKİYE

⁴Erciyes Üniversitesi,
Veteriner Fakültesi,
İç Hastalıkları Anabilim Dalı,
Kayseri, TÜRKİYE

Geliş Tarihi : 31.12.2008
Kabul Tarihi : 06.04.2009

Yazışma Adresi
Correspondence

Ali Cesur ONMAZ
Erciyes Üniversitesi,
Veteriner Fakültesi,
İç Hastalıkları Anabilim
Dalı,
Kayseri - TÜRKİYE

aconmaz@erciyes.edu.tr

Bu vaka raporunu Erciyes Üniversitesi Veteriner Fakültesi kliniklerine aşırı zayıflama, yemede güçlük ve bol salya akıntısı şikayetiyle getirilen 1 yaşlı, Sivas Kangal ırkı, 50 kg canlı ağırlığa sahip erkek bir köpek oluşturdu. Yapılan klinik muayenelerde 2. molar diş düzeyinde başlayan, üst damağın büyük bir bölümünü ve özofagusun giriş kısmını kapsayan lobüler tarzda sabit kitlesel bir oluşum tespit edildi. Akciğerlerin radyografik incelemesinde, metastazla ilgili herhangi bir bulguya rastlanmadı. Tümör şüpheli kitlenin yaygınlığı, bölgenin anatomik yapısı ve oluşabilecek nüksler dikkate alınarak medikal ve cerrahi müdahale yapılmaksızın hasta ötenazi edildi. Nekropside, ağız mukozasının maksillar 2. molar diş bölgesinden köken alan ve üst damakta lobüler yapılardan oluşan yaklaşık 230 gr ağırlığında, 15x25.2 cm boyutlarında elastik bir kitlenin larenksin hemen önüne kadar devam ettiği belirlendi. Histopatolojik incelemede, geniş alanlar tarzında fibroblast hücreler ve kollagen demetlerden oluşan yapıların varlığı ile belirgin mitotik aktivite dikkati çekti. Bu bulgular ışığında kitleye ağız mukozası mezenşiminden köken alan fibrosarkom tanısı konuldu. Sonuç olarak, fibrosarkomların genellikle yaşlı köpeklerde gözlenmesine karşılık diğer olgulardan farklı olarak 1 yaş civarı genç hayvanlarda da şekillenebileceği belirlendi.

Anahtar Kelimeler: Fibrosarkom, köpek, nekropsi, tümör, ağız mukozası.

Oral Fibrosarcoma in an Anatolian Shepherd Dog

One-year-old and 50 kg male Anatolian Shepherd dog referred to Clinics of Veterinary Faculty of Erciyes University was examined in this case report. Clinical examinations revealed that the dog had extreme weakening, difficulty in eating and hypersalivation, an apparent mass formation which started at the second molar tooth region and continued till the soft palate and esophagus. In the radiographic examination, no metastasis in lungs area was observed. No medical and surgical intervention was considered due to tumor expansion, relapsion and the anatomical constructure of the area. During the necropsy, an elastic, lobular structured mass in 15x25.2 cm size and 230 gr weight was seen expanding up to larynx. The examination of the histologic sections from the mass revealed that structures of collagen bunch and wide areas of fibroblast cells were available. Mitotic activity at the sections was evident. In the light of these findings, the case was diagnosed as fibrosarcoma originated from mouth mucosa. As a result, although fibrosarcoma is observed in dogs over than 8 years old, it can also be detected in young dogs, which is less than one years old.

Key Words: Fibrosarcoma, dog, necropsy, tumor, oral mucosa.

Giriş

Fibrosarkomlar, genellikle yaşlı köpeklerde görülen ve bağ dokuda fibroblastlarından köken alan kötü huylu tümörlerdir (1,2). Tümörün farklılaşmış tipleri genellikle 8 yaşından büyük köpeklerde gözlenmesine karşılık nadir olarak da genç hayvanlarda görülmektedir (2). *Golden Retriever* ve *Doberman Pinscher* köpek ırklarının fibrosarkoma karşı genetik yatkınlığı söz konusudur. Bu tümör daha çok erkek köpeklerde görülür (1-4). Fibrosarkomlar bağ dokudan köken alan, pembe, sapsız, etli yapıdaki kitlesel oluşumlardır (2). Fibrosarkomların periosttaki bağ doku stromasından köken almaları seyrek olarak görülmektedir. Çoğunlukla diş eti ve damak gibi yumuşak dokularda yerleşirler (1,2,3,5). Fibrosarkomlar daha az metastazik potansiyele sahiptirler ve bu nedenle de operatif olarak tedavilerinde olumlu sonuçlar alınabilir (1,2). Bu çalışma, operatif müdahale yapılamayan kangal ırkı bir köpekte ağız içinde maksillar bölgede lokalize olan kitlenin klinik, radyografik, makroskopik ve histopatolojik incelenmesi amacıyla yapılmıştır.

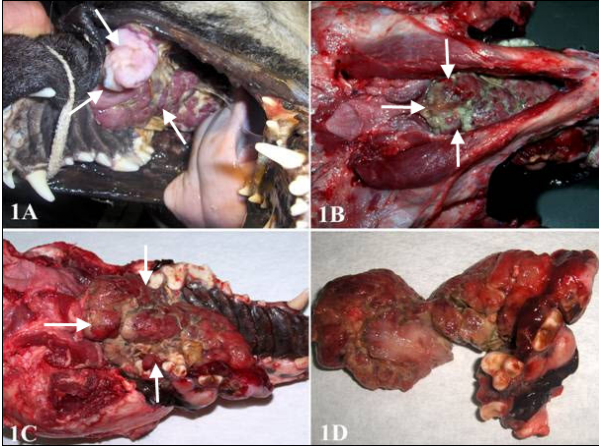
Olgu Sunumu

Erciyes Üniversitesi, Veteriner Fakültesi Kliniğine 1 yaşlı, Sivas Kangal ırkı, erkek, 50 kg ağırlığında bir köpek yaklaşık 3 aydır yem alımında zorluk, zayıflama, bol salya akıntısı şikayeti ile getirildi. Yapılan klinik değerlendirmeler neticesinde maksillar sert damak bölgesinde karnabahar görünümünde kitlesel oluşum tespit edildi. Hasta 2 mg/kg dozunda İM ksilazin (Rompun®, Bayer, İstanbul) ile daha kapsamlı bir klinik muayeneye alındı. Ağız içi bölgesinin makroskopik incelemesinde lobuler görünümülü, kırmızı beyaz gri renkli, sabit kitlesel oluşumun molar dişler düzeyinde başlayıp nasofarengeal

dokuya kadar ilerlediği ve palatum mollenin büyük bir bölümünü içine aldığı tespit edildi. Akciğerlerin radyografik incelemesinde herhangi bir lezyona rastlanmadı. Operatif olarak kitlenin uzaklaştırılmasının mümkün olmadığı ve medikal tedaviye de cevap alınmayacağı düşünülmesi nedeni ile hasta 200 mg IV Suksametonyum klorür (Lysthenon forte® % 2, Fako, İstanbul) ile ötenazi edildi. Olgunun makroskopik incelenmesinde kitlenin lokalize olduğu bölgeden nasofarengeal bölgeye kadar geniş bir alana yayılıp larenks ve farenks üzerine basınç yaptığı tespit edildi.

Nekropside ağız boşluğu açıldığında molar dişler hizasından başlayıp nasofarengeal bölgeye kadar devam eden lobuler yapılardan oluşan, düzensiz, sınırlanmamış, kapsülsüz, beyaz-kırmızı-gri yapıda yaklaşık 230 gr ağırlığında, 15x25.2 cm boyutlarında elastik bir kitlenin varlığı dikkati çekti. Kitlenin kesit yüzü dış görünüşüne benzer yapıdaydı (Şekil 1A,B, oklar arası bölge).

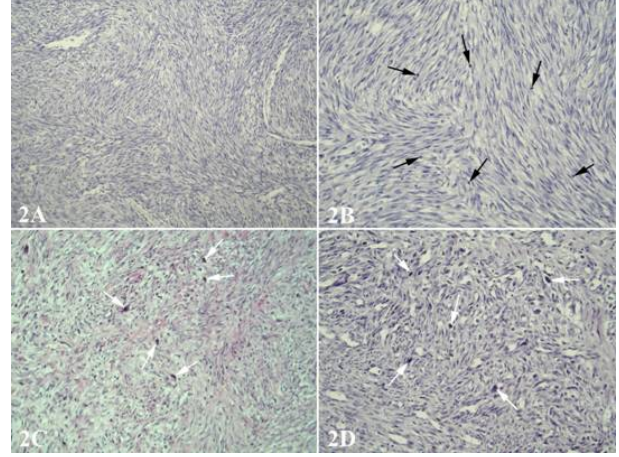
Olgunun histopatolojik muayenesi amacıyla köpeğin ağız bölgesindeki elastik ve sert kitle (yaklaşık 230 gr ağırlığında, 15x25.2 cm boyutlarında) kesilerek alındı (Şekil 1C,D, oklar arası bölge). Bu kitle % 10'luk tamponlu formalinde tespit edildi. Trimleme işlemi takiben alınan doku örnekleri dereceli alkol serilerinden geçirilerek parafinde bloklandı. Bloklardan hazırlanan 5-6 mikron kalınlığındaki kesitler HematoksilenEosin (6) ile boyanarak ışık mikroskopunda incelendi.

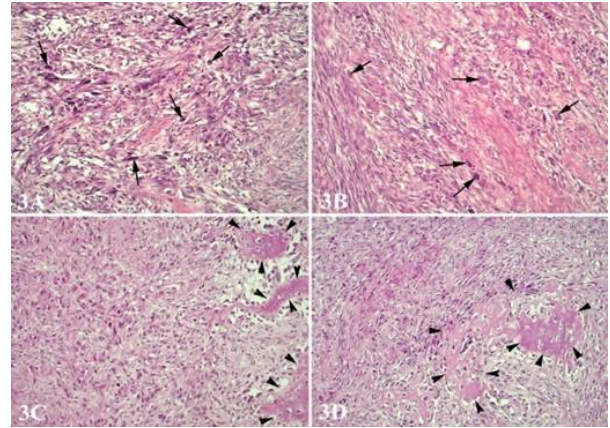
Şekil 1. 1A: Ağız boşluğu açıldığında palatum molle bölgesinde tümörün görünümü, 1B: Spatium mandibuladan tümörün görünümü. 1C: Maksillada molar dişler hizasından başlayan ve palatum molleye kadar uzanan lobuler görünümü tümör oluşumu, 1D: Bulunduğu yerden ekstirpe edilerek çıkarılan lobuler görünümü tümör kitlesi.

Histopatolojik olarak kitleden hazırlanan kesitlerin incelenmesinde geniş alanlar tarzında fibroblast hücreler ve kollagen demetlerinden oluşan yapıların varlığı dikkati çekti (Şekil 2 A, B). Yıldız ve mekik şekilli atipik hücreler yanında değişik yönlerde seyreden kollagen demetlerin belirgin olduğu tespit edildi. Yer yer birkaç çekirdekçikten oluşan, oval veya uzun şekilli hiperkromatik görünümde

çekirdek görüldü. Kesitlerde mitotik aktivite belirgindi. Ayrıca birkaç hiperkromatik çekirdekten oluşmuş dev hücrelerinin varlığı dikkati çekti (Şekil 2C,D; Şekil 3A, B). Bu yapılar yanında odaklar tarzında kıkırdak ve kemikten oluşmuş metaplazik alanlar görüldü (Şekil 3C, D)

Şekil 2. 2A: Değişik yönlere doğru girdap tarzında üreme gösteren tümör hücreleri, HxE., 100., 2B: Tümör hücrelerinde mitotik aktivite (siyah oklar), HxE., 200, 2C: Tümörün kesitinde tümör tipi D hücrelerinin görünümü (beyaz oklar), HxE., 100., 2D: Pleomorfik görünümdeki tümör tipi dev hücreleri (beyaz oklar), HxE., 200

Şekil 3. 3A ve 3B: Atipik karakterdeki tümör hücreleri arasında pleomorfik ve hiperkromatik özellikli dev hücrelerinin görünümü (siyah oklar), HxE., 200., 3C ve 3D: Tümör kitlesinde kemik dokuya dönüşümü gösteren metaplazik alanlar (siyah ok başları), HxE., 200.

Nekropsi esnasında sistemik olarak alınan organ numunelerinden hazırlanan doku kesitlerinde herhangi bir lezyona rastlanmadı. Nekropsi esnasında ağızdan çıkartılan kitleden hazırlanan kesitlere histopatolojik olarak ağız mukozası mezenşiminden köken alan fibrosarkom tanısı konuldu.

Tartışma

Kötü huylu oral tümörlerin ve fibrosarkomların tedavisinde radyasyon, kemoterapi ve cerrahi eksizyon tedavilerinin güvenli ve etkili olduğu belirtilmesine (2, 5, 7) rağmen bu vakada nasofarengeal yerleşim gösteren kitlenin geniş bir alana yayılması ve hayvanın yaşamını tehdit edecek boyutlara ulaşması nedeniyle herhangi bir tedavi uygulanmamıştır.

Kafatası radyografilerinin temel alındığı retrospektif bir çalışmada değerlendirilen 22 köpeğin 16'sında kemik dokuda yıkıma rastlanmasına rağmen, olgumuzun tek vaka olması nedeniyle bu konuda yorumlanma yapılmaması da kemik doku ile ilgili değişiklikler görülmemiştir (3).

Fibrosarkom görülen olgularda hematojen yolla metastaz yapma oranı dörtte bir oranında ve öncelikle akciğer dokusu ve bölgesel lenf yumrularının olduğu bildirilmiştir (1, 2). Olgumuzun tek vaka olması nedeniyle, her ne kadar tam yorumlanamasa da akciğer ve bölgesel lenf yumrularına yönelik metastazın görülmemesi önceki kayıtlardaki bulgularla uyumaktadır (1, 2, 8.).

Kaynaklar

1. Palmer N. Bones and Joint. In: Jubb KVF, Kennedy PC, Palmer N (Editors). Pathology of Domestic Animals, Vol. 1, 4th Edition, London: Academic Press Inc. 1993: 125-138.
2. Stannard AA, Pulley LT: Tumors of the skin and soft tissues. In: Moulton JE (Editor). Tumors in Domestic Animals. 2nd Edition, Berkeley, CA: University of California Press 1978: 21.
3. Ciekot PA, Powers BE, Withrow SJ et al. Histologically low-grade, yet biologically high-grade, fibrosarcomas of the mandible and maxilla in dogs: 25 cases (1982-1991). J Am Vet Med Assoc 1994; 204: 610-615.
4. Wallace J, Matthiesen DT, Patnaik AK Hemimaxillectomy for the treatment of oral tumors in 69 dogs. Vet Surg., 1992; 21: 337-341.
5. Théon AP, Rodriguez C, Madewell BR. Analysis of prognostic factors and patterns of failure in dogs with malignant oral tumors treated with megavoltage irradiation. J Am Vet Med Assoc., 1997: 210; 778-784.
6. Luna, L.G. : Manual of Histologic Staining Methods of the Armed Forces. Institute of Pathology by Lee G Luna (Editor), McGraw-Hill Book Company, NewYork , Chapter 4, 1968, pp.32.
7. Pirkey-Ehrhart N, Withrow SJ, Straw RC et al. Primary rib tumors in 54 dogs. J Am Anim Hosp Assoc., 1995; 31: 65-69.
8. Pool RR. Tumors of Bone and Cartilage, In: J.E. Moulton (Editor), Tumors in Domestic Animals, Third ed., Univ. of California Press, 1990: 157-230.
9. Kutsal O, Kaya U, Vural S ve ark. Köpek ve Kedilerde 1986-2000 Yılları Arasında Ankara'da incelenen Kemik Tümörleri. Turk J Vet Anim Sci, 2003; 27:109-115.

Fibrosarkomlara evcil hayvanlardan köpek ve kedilerde daha sıklıkla, diğer hayvanlarda ender olarak rastlanmaktadır (1, 2). Ülkemizde yapılan retrospektif bir çalışmada köpeklerde fibrosarkom olgularının %11,2 oranında olduğu belirlenmiştir (9).

Köpeklerde fibrosarkomların görülme yaşı ile ilgili çok çalışma bulunmaktadır (1, 2) bunlardan bir kısmı ileri yaşlarda (5-9 yaş) görüldüğünü belirtirken (1,8) bir kısmı ise nadiren altı aylığı kadar olan yaşlarda görülebileceğini bildirmişlerdir (2).

Kliniğimize gelen ve fibrosarkom teşhisi konulan köpeğin bir yaşında olması durumu, bu yaşlarda da tümörün görülebileceğini bildiren araştırmacılarla uyumluydu (1, 2).

Köpeklerde nasofarengeal bölgeye kadar invaze olan fibrosarkomların cerrahi müdahalesinin uygun olmadığı, bu tür hayvanların sindirim ve solunum rahatsızlıklarının ortadan kaldırılması amacıyla ötenazi yapılmalarının daha uygun olacağı sonucuna varılmıştır.